

Den historiske rute 14

Svar på spørgsmål 13:

B: 1814

Stenens indskrift lyder:

FREDERIK DEN SYVENDE – FØDT 6 OKTOBER 1808 – KONGE 20 JANUAR 1848 – DØD 15 NOVEMBER 1863

FOLKETS KÆRLIGHED MIN STYRKE

DET SKAL EI SKE! 1848-1849-1850.

REJST AF EGNENS BEBOERE 5 JUNI 1878 TIL MINDE OM GRUNDLOVENS GIVER.

Mindestenen blev rejst på initiativ af Naur-Sir skytteforening med lærer Hansen-Sir i spidsen som en hyldest til grundlovens giver. Ideen med at rejse et monument opstod under grundlovsmødet året før, hvor en af talerne foreslog, at der skulle rejses en mindestøtte for den folkekære konge. I folks bevidsthed stod han som symbol på frihed og demokrati.

Og som sagt så gjort. Der blev nedsat en komité, som skulle indsamle frivillige bidrag, og i løbet af ganske kort tid var projektet nået så vidt, at komiteen kunne bestille en stensøjle og en bronzebuste hos billedhuggeren Otto Ewens i Købehavn.

Hvor skulle mindestenen stå?

Men man var stødt på et problem. Hvor skulle mindestenen placeres? Folkene bag rejsningen af mindestenen kom fra to forskellige sogne - Naur og sir, og lyngbakkerne lå geografisk set i begge sogne, så hvad gør man, når man ikke kan blive enige? Heldigvis var en løsning inden for rækkevidde, for skellet mellem de to sogne gik hen over et af de højeste punkter i

bakkerne, så her blev det så, mindestenen blev sat.

Ud over at rejse en mindesten var det skytteforeningens tanke, at gøre stedet til midtpunkt for egnens beboere som samlingssted ved folkelige og kirkelige møder.

Afsløringsfesten fandt sted Grundlovsdag den 5. juni med folketingsmand Niels-Jokum Tørmansen som festtaler under overværelse af en 3000-talig tilhørerskare. Det var den første mindesten, som blev rejst her i Sir Lyngbjerg.

Folkets kærlighed min styrke.

Igennem ungdomsårene var der ikke meget der tydede på, at Frederik som konge med rette kunne tilegne sig mottoet "Folkets kærlighed min styrke". Han var rastløs og uligevægtig og en ikke særlig vellidt tronarving, og bedre blev det ikke, at begge hans ægteskaber endte ulykkeligt.

Men hans liv tog en drejning, da han mødte balletdanserinden Louise Rasmussen. Hun var datter af en ugift tjenestepige og derfor ikke velanskrevet i de kongelige kredse, men han var dybt forelsket i hende, og hun formåede at tøjle hans til tider vanskelige sind. Man kunne måske nok acceptere, at hun var kongens elskerinde, men det var meget imod regeringens vilje, at han til sidst blev gift med hende. Det skete i 1850, hvor hun ved samme lejlighed blev ophøjet til Grevinde Danner.

Frederik VII besteg tronen midt i en brydningstid. Chokbølgerne fra det folkelige oprør og de liberale bevægelser i Europa havde nået Danmark. Han var 39 år gammel og havde beskæftiget sig meget lidt med statslige forhold, og da han heller ikke havde den store lyst til at påtage sig en enevældig konges tunge ansvar og arbejdsbyrde under et voldsomt folkeligt pres, var der ikke så meget at spille om. Han opgav enevælden og satte sig i spidsen for arbejdet med at skabe en fri forfatning. Det var en populær beslutning, og da han efterhånden ikke gik så meget op i sin kongelige værdighed, kunne han let falde i snak med menige soldater, simple håndværkere eller hvem han ellers mødte ved forskellige lejligheder. Hans

folkelighed var en kendsgerning.

Kampen om Sønderjylland.

Den liberale bølge havde også sat sindene i bevægelse i de danske hertugdømmer Slesvig og Holsten. De tysksindede krævede, at Slesvig skulle optages i Det tyske Forbund, som Holsten og Lauenborg allerede var, og hertugdømmerne skulle forenes under en fri forfatning som en selvstændig tysk delstat. Det huede ikke de danske nationalliberale. De ville afskaffe hertugdømmet og i stedet indlemme Slesvig i det danske kongerige, således at floden Ejderen skulle danne grænse til Tyskland. Da den danske regering stod fast på kravet om, at Slesvig skulle forblive dansk, gjorde de tysksindede Slesvig-Holstenere oprør, som resulterede i Treårskrigen 1848 - 1850 (også kaldet den 1. Slesvigske krig).

Slaget ved Fredericia.

Krigen huskes især for det succesfulde slag ved Fredericia. Byen var blevet belejret af slesvig-holstenske oprørere, men det lykkedes for de danske soldater om morgenen den 6. juli 1849 med general Rye og Bülow i spidsen at trænge ud af fæstningsbyen og påføre fjenden store tab. Danmark vandt krigen, men fik intet ud af det, for spørgsmålet om Slesvig forblev uløst.

Det skal ej ske.

Ordene: "DET SKAL EI SKE" stammer fra en sang forfattet under krigen 1848-1850 af digteren H.P. Holst. Sangen handler om, at det ej skal ske, at spørgsmålet om Sønderjyllands fremtid skal løses ved at dele landet. Under en troppeparade på Lerbæk Mark ved Vejle i september 1848 blev sangen afsunget, og kongen benyttede impulsivt disse ord i sin tale, hvor han takkede de danske soldater for deres indsats.

Kongens ord spredtes som en løbeild over hele landet, og selv om mange nok mente noget andet, lagde politikerne sig i angst for at gå imod folkestemningen fast på politikken: "Danmark til Ejderen".

Der var travlt i hovedstaden.

Alt imens kamphandlingerne rasede i det sydlige Danmark, havde man travlt i hovedstaden, for under krigen var der blevet valgt en grund-

lovsgivende rigsforsamling, som fik til opgave at udarbejde et forslag til en fri forfatning. Mødet blev åbnet den 23. oktober 1848, og forsamlingen lå ikke på den lade side, for som bekendt blev grundloven underskrevet af Frederik VII året efter den 5. juni 1849. Enevælden var nu omsider erstattet af folkestyre.

Her slutter den historiske rute. Vi håber, du har nydt den smukke natur, fået lidt motion og samtidig fået genopfrisket lidt af Danmarkshistorien og blevet lidt klogere på Sir Lyngbjergs historie.

Støttet af Fødevareministeriet og EU	
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Landdistrikter.dk
Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne	Danmark og EU investerer i landdistrikterne.
Gennem LAG Holstebro	
HEDESELSKABET	
Friluftsrådet Tips- og Lottomidler til friluftslivet	JYSKE BANK
FÆRCH FONDEN	NORDEA FONDEN
Holstebro Kommune	Ringkjøbing Landbobank www.landbobanken.dk
	Tilsted COM